

ELS POBLADORS MÉS ANTICS

Als anys 2002 i 2003 s'han localitzat vestigis prehistòrics a tocar de la cruïlla de la carretera de Cartellà. Sant Gregori tenia uns importants jaciments prehistòrics (avui annexionats a Girona) que eren els vestigis més antics del municipi: Puig d'en Roca, Puig d'en Roca-III i Domeny Industrial. Les excavacions al Puig d'en Roca van posar al descobert dues ocupacions humanes de fa entre 500.000 i 400.000 anys a les terrasses de l'esquerra del Ter, i s'hi va recuperar un important conjunt d'eines de pedra del Paleolític Inferior. A Domeny, durant les obres de construcció d'un polígon l'any 1999 es va descobrir un jaciment d'uns 300.000 anys d'antiguitat A banda, cal esmentar que l'any 1968 es van recollir prop de Sant Medir algunes eines de pedra del Paleolític Superior (fa entre 35.000 i 10.000 anys). També al Puig d'en Roca s'excavaren 16 sepultures d'una necròpolis neolítica (3500-2500 aC), compostades per caixes de lloses amb l'esquelet a dins col·locat en posició arronsada (fetal), acompanyat per peces d'aixovar com punxons d'os, ganivets de sílex, vasos de ceràmica, etc.

En època ibèrica sembla que hi hagué al cim del puig de Sant Grau un poblat, que la construcció del castell medieval degué destruir en bona part. De l'indret, ideal per a un establiment ibèric, es té notícia de restes de murs i s'hi han recollit diversos materials, sobretot ceràmica, dels segles III i II aC. També s'ha trobat ceràmica ibèrica en uns camps al nord de l'església de Sant Medir.

En època romana sembla que la població es va traslladar al pla. Tot i que encara no s'hi ha trobat cap vil·la, els indicis són ben evidents, tant en troballes esporàdiques (prop de can Caselles, a l'Argelaguet, o un tresoret de denaris de plata a prop de Cartellà) com en dades toponímiques: Cartellà ve del nom *Cartilius* o *Quartilius* i l'origen romà del nom de Constantins és ben evident. També sembla d'orígens romans Taialà, i a Domeny documents del s.IX parlen d'unes *parietes Rufini* que sembla que s'han de posar en relació amb el mateix personatge romà que va donar nom a la Porta Rufina de les muralles de Girona.